

Koronavírus a szabálysértés szemszögéből

SKORKA Tamás¹

A koronavírus az élet minden területén éreztette hatását, így a változások a szabálysértési jogterületet is elérték. Az új helyzet új megoldásokat kívánt, a lehető leggyorsabban, így a vírus leküzdése elleni szabályok kormányrendeletek sorában láttak napvilágot, amelyek betartatását a szabálysértési jog szankciórendszere biztosította.

Kulcsszavak: veszélyhelyzet, új szabálysértési tényállások, kijárási korlátozás, védelmi intézkedések, biztonsági távolság

Bevezető

Jelen tanulmány szorosan kapcsolódik *A rendőrség a korona vírus ellen* című írásomhoz, amelyben a világjárvány kialakulásáról, az ellene tett intézkedésekről és a rendőrség veszélyhelyzettel kapcsolatos feladatairól írtam.

A veszélyhelyzet bevezetésével megnyílt az út a „rendeleti kormányzás” előtt, amely lehetővé tette a napról napra változó helyzethez igazodó gyors és hatékony jogalkotást. A védelmi intézkedéseknek érvényt kell szerezni, és ebben a feladatban a szabálysértési jogterület is jelentős szerephez jutott. A védelmi intézkedések közül azoknak a szankcionálására, amelyek megsértése veszélyt jelent a társadalomra – de ez a veszély a büntetőjogi felelősségre vonás szintjét nem éri el –, és amelyek megsértése felróható az elkövetők számára, a szabálysértési jog megfelelő eszköz.

A védelmi intézkedések betartatása érdekében számos új szabálysértési tényállást alkottak meg, amelyek időbeli és területi hatálya, szankcionálása, megalkotásának módja jelentősen eltér a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (Szabs. tv.) rendelkezéseitől. Írásom ezen tényállások és sajátosságaik ismertetésén túl kitér a folyamatban lévő szabálysértési eljárásokban a vírus terjedésének megakadályozása érdekében bevezetett intézkedésekre is.

¹ Dr. Skorka Tamás r. alezredes, Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar Közjogi és Rendészeti Jogi Tanszék, mesteroktató.
Tamás Skorka PhD, police lieutenant colonel, University of Public Service Faculty of Law Enforcement Department of Public and Law Enforcement, assistant lecturer.
E-mail: Skorka.Tamas@uni-nke.hu, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2408-6158>

Új szabálysértési tényállások a veszélyhelyzetben

46/2020. (III. 16.) Korm. rendelet – a veszélyhelyzetre meghatározott magatartási szabályok megszegése

Az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humán járvány megelőzése, illetve következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében elrendelt veszélyhelyzet során teendő intézkedésekről szóló 46/2020. (III. 16.) Korm. rendelet 7. § (1) bekezdésében új szabálysértési tényállást vezetett be:

„A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 1. § (1) bekezdésétől eltérően szabálysértést követ el, aki

- a) vendéglátó üzletben,
- b) üzletben,
- c) rendszeres zenés, táncos rendezvényen,
- d) a rendezvény helyszínén, valamint
- e) az előadó-művészet valamennyi ágának fellépése céljából megtartott eseményen, függetlenül annak nyilvánosságától (színház, tánc-, zeneművészet), a moziban, a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló törvényben meghatározott közgyűjteményben, közművelődési intézményben és közösségi szintérben meg nem engedett időpontban vagy meg nem engedett módon tartózkodik.”

A Szabs. tv. 1. § (1) bekezdése szerint: „Szabálysértés az az e törvény által büntetni rendelt tevékenység vagy mulasztás, amely veszélyes a társadalomra.” Pont a Szabs. tv. szakított – a szabálysértési jog terén – a rendeleti jogalkotással, a korábbi szabálysértési törvény az 1999. évi LXIX. törvény tartalmazott ugyan szabálysértési tényállásokat, de a tényállások zömét a kormány rendeletében² alkotta meg. A Szabs. tv. fenti rendelkezése azonban egyértelművé tette, hogy tényállást csak a Szabs. tv. alkothat. Ezért volt fontos a 46/2020. Korm. rendelet 7. §-ában rögzíteni az eltérést, amelyet csak a rendkívüli jogrend bevezetése tett lehetővé. Az új tényállás nem került be a szabálysértési törvénybe, nincs elnevezése sem. A „veszélyhelyzetre meghatározott magatartási szabályok megszegése” elnevezést a joggyakorlat alakította ki. A tényállás tartalmilag sem felel meg igazán a szabálysértés fogalmi követelményeinek, mivel nem a társadalmi együttélési szabályokat sértő vagy veszélyeztető kisebb súlyú kriminális magatartásokat, hanem a veszélyhelyzetre vonatkozó szabályokat tartalmaz.

A „tényállás időbeli hatályát” tekintve a szabálysértés a rendelet kihirdetését követő napon 2020. március 17-én lépett hatályba, és a 2020. március 11-én kihirdetett veszélyhelyzet megszüntetéséről szóló 282/2020. (VI. 17.) Korm. rendelet kihirdetését követő

² 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet az egyes szabálysértésekről.

napon, 2020. június 18-án vált hatálytalanná. A rendkívüli jogrend bevezetését követően rendeleti úton megalkotott szabálysértési *tényállások időbeli hatályára* vonatkozóan azt kell megállapítani, hogy az aktuális helyzet függvényében a szükséges magatartási szabályok követését hivatottak elősegíteni, de ezek a szabályok akár napról napra is változhatnak, így a norma tartalma is folyamatosan változik. Az időbeli hatály végső időpontja azonban mindig egybeesik a rendkívüli jogrend megszűntének időpontjával.

A kormányrendeletekre jellemző relatíve gyors jogalkotási folyamat teszi alkalmassá a megalkotott tényállásokat a gyorsan változó magatartási szabályok kikényszerítésére, a szabályszegések szankcionálására. Lényeges ismérve a rendeleti jogalkotás során született tényállásoknak, hogy a szankció típusában és mértékében is eltérést engednek a Szabs. tv. rendelkezéseitől. Alkalmassak arra, hogy az operatív helyzet függvényében – jelen esetben a vírus terjedését leginkább elősegítő magatartási szabályok megszegése esetén – magasabb bírságösszeget alkalmazzanak, korlátozzák egyes intézkedések alkalmazását (figyelmeztetés) és előnyben részesítsenek bizonyos eljárástípusokat (helyszíni bírság).

A 46/2020. (III. 16.) Korm. rendelet a Szabs tv. 11. § (1) bekezdésében a pénzbírságra meghatározott generális minimumtól nem tért el (5000 forint), de a generális maximumként meghatározott 150 ezer forint helyett a pénzbírság legmagasabb összegét 500 ezer forintban állapította meg. Ez az összeg még az elzárással sújtható szabálysértésekre megállapított bíróság által kiszabható 300 ezer forintot is jócskán felülmúlja.

Az elkövetési magatartások öt csoportba sorolhatók, és a közösségi érintkezés helyszíneit veszik sorra, azokat, ahol az úgynevezett biztonsági távolság megtartása nem minden esetben kivitelezhető. A cél az emberi élet, az egészség megóvása, amelynek legegyszerűbb módja a szociális érintkezések számának, mértékének, időtartamának csökkentése. Amennyiben elengedhetetlen a személyes kontaktus, akkor meg kell tartani a másfél métert, mert ez a vírus közvetlen fertőzési távolsága, tehát ezen a távolságon belül a levegőben is terjed.

15 és hat óra között *vendéglátó üzletben* kizárólag a tulajdonos és az ott foglalkoztatott tartózkodhat. Más személy jelenlétével szabálysértés valósul meg. Mentésül viszont az a személy a felelősségre vonás alól, aki csak az élelmiszer megrendelése és átvétele, illetve fizetés céljából tartózkodik a vendéglátó egységben. Vizsgálható viszont a jelen lévő tulajdonos, bérlő üzletvezető bűnsegédi magatartása, ha megengedi a jogosulatlan személy jelenlétét. A kerületi jegyző által kiadott kereskedelmi tevékenység nyilvántartásba vételéről szóló igazolás alapján az ott megvalósuló tényleges tevékenységtől függetlenül vendéglátó üzletként minősülnek a kereskedelmi egységek.

Megvalósítja a szabálysértést az a személy, aki ugyanezen időintervallumban a kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény (Ker. tv.) 2. § 27. pontja szerinti *üzletben*³ – kivéve az élelmiszert, az illatszert, a drogériai terméket, a háztartási tisztítószert, a vegyi árut és a higiéniai papírterméket árusító üzletet, továbbá a gyógyszertárat,

³ *Üzlet*: a Ker. tv. 2. § 27. pontja alapján az a kereskedelmi tevékenység folytatása céljából létesített vagy használt épület, illetve önálló rendeltetési egységet képező épületrész, helyiség, ideértve az elsődlegesen raktározás, tárolás célját szolgáló olyan épületet vagy épületrészt is, amelyben kereskedelmi tevékenységet folytatnak.

a gyógyászati segédeszközt forgalmazó üzletet, az üzemanyag-töltőállomást és a dohányboltot – tartózkodik.

Szabálysértést követ el az is, aki a zenés, táncos rendezvények működésének biztonságosabbá tételéről szóló 23/2011. (III. 8.) Korm. rendelet 2. § 2. pontjában⁴ meghatározott helyszínen tartózkodik, vagy rendezvény helyszínén, sportrendezvényen, illetve gyűlésen vesz részt. Ugyanakkor nem minősül rendezvénynek a vallási közösség szertartása, a házasságkötés és a temetés.

Szabálysértést valósít meg, aki az előadó-művészet valamennyi ágának fellépése céljából megtartott eseményt, függetlenül annak nyilvánosságától (színház, tánc-, zeneművészet), a mozit, a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló törvényben meghatározott közgyűteményt, közművelődési intézményt és közösségi színteret – az ott foglalkoztattak kivételével – látogat, tehát ezen a helyszíneken tartózkodik.

71/2020. (III. 27.) Korm. rendelet – a kijárási korlátozással kapcsolatos magatartási szabályok megszegése

A kijárási korlátozásról szóló 71/2020. (III. 27.) Korm. rendelet a 46/2020. Korm. rendelet 7. §-a szerinti szabálysértési tényállással összefüggő szabályokat módosította, és további kötelező magatartási szabályokat vezetett be az állampolgárok életének és egészségének megóvása érdekében.

Az egyik legjelentősebb módosítás a vendéglátó üzletekre vonatkozott: „Vendéglátó üzletben – az ott foglalkoztatottak kivételével – tartózkodni tilos. Kivételt képez az elvitelre alkalmas ételek kiadása és szállítása.”⁵ Tehát a vendéglátó üzletekben megszűnt a 46/2020. Korm. rendelet által felállított időkorlát (15:00-tól 06:00-ig), míg a Ker. tv. által szabályozott üzletek tekintetében – nem számítva a rendeletben felsorolt kivételeket – továbbra is fennmaradt.

Az állampolgárok életét leginkább befolyásoló intézkedés – amely a rendelet címét is adta – a *kijárási korlátozás* volt. A lakóhely, a tartózkodási hely, illetve a magánlakás elhagyására csak a kormányrendeletben meghatározott *alapos indokkal* kerülhetett sor. Az alapos indokok körét a rendelet a) és u) pontok között 21 tételben, illetve további két bekezdésben szabályozta. A kivételek között szerepelnek a teljesség igénye nélkül: a munkavégzés, a hivatásbeli kötelezettség teljesítése, az egészségügyi ellátás igénybevétele, a szűk körben megtartott házasságkötés, temetés, a napi fogyasztási cikkek, gyógyszerek, dohánytermékek megvásárlása, tankolás, hitéleti tevékenység, valamint a legszükségesebb esetben a személyes megjelenést igénylő ügyintézés (hatósági, banki, pénzügyi, biztosítási és postai szolgáltatások igénybevétele). Külön

⁴ *Zenés, táncos rendezvény*: rendszeresen vagy meghatározott alkalomból, illetve időpontban tartott, nyilvános, nem zártkörű, válogatott lemezbemutató vagy élő előadás útján nyújtott zeneszolgáltatást fő szolgáltatásként nyújtó rendezvény, amelyen a részvételhez nem kell megváltott ülőhellyel rendelkezni.

⁵ 71/2020. (III. 27.) Korm. rendelet 2. §.

bekezdésben – alapos indokként – rögzítették a magáról gondoskodni nem tudó vagy segítségre szoruló személyek részére történő segítségnyújtást és az egyéni szabadidős sporttevékenység szabályozását.

A veszélyhelyzet időtartama alatt az időseket fokozott védelemben kellett részesíteni, tekintve, hogy a vírus az ő egészségüket, életüket veszélyeztette leginkább. Ezért a 71/2020. Korm. rendelet a 65. életévét betöltött személyeket az étel- és italüzletek, drogériák, piacok vagy gyógyszerárak látogatása során is elkülönítette az egyéb korosztályoktól, számukra a vásárlást kizárólag 9:00 óra és 12:00 óra közötti időben tette lehetővé. A fenti helyeken ezen időintervallumban az ott foglalkoztatottak kivételével ott tartózkodó 65. életév alatti személy szabálysértést követett el. Ezen korlátozások érvényre juttatása a helyiség üzemeltetőjének a felelőssége. Ideális esetben a biztonsági őrök már a bejáratnál visszafordították a „fiatalabbját”.

A kötelező biztonsági távolság bevezetése, illetve annak megsértése eredményezte a legtöbb szabálysértési szankciót. „Mindenkinek köteles más emberekkel a szociális érintkezést – a közös háztartásban élők kivételével – a lehető legkisebb mértékűre korlátozni, és a másik embertől lehetőség szerint legalább 1,5 méter távolságot tartani.”⁶ A rendelkezést a tömegközlekedés során is alkalmazni kellett.

Az emberek egy része meglehetősen nehezen viselte a biztonsági távolság bevezetését. A távoktatásban részt vevő diákok például az iskolai mindennapos találkozások után hirtelen csak az okoseszközökre hagyatkozhattak a kapcsolattartásban. Így a tavasszal, a jó idővel egyre többen hagyták el otthonukat, mentek ki a szabadba, és találkoztak ismerőseikkel. A biztonsági távolság betartásának elmulasztása miatt indult rendőri intézkedéseknél a rendőr a szabálysértés megvalósulása esetén figyelmeztetést, helyszíni bírságot, illetve feljelentést alkalmazhatott. Legfontosabb a cselekmény megszakítása, azt követően viszont az eset összes körülményeit, a szabálysértési előéletet vizsgálva kellett döntenie a további szankciók és azok mértéke tekintetében. A legcélravezetőbb a helyszíni bírság alkalmazása volt, ebben az esetben a legkisebb a fertőzés veszélye is. Ha viszont az intézkedés alá vont nem ismerte el a szabálysértés elkövetését, akkor a rendőrnek feljelentést kellett tennie. Több személlyel szemben egy feljelentést kell tenni, a feljelentést a lakhely szerint illetékes szabálysértési hatóságnak kell megküldeni. Jelen esetben azonban, főként, ha az egyszerűen feljelentett személyek lakóhelye eltérő, akkor célszerűségből az elkövetés helye szerint illetékes szabálysértési hatóságnak kellett megküldeni a feljelentést az eljárás lefolytatása érdekében.

A 71/2020. Korm. rendelet 9. § (1) bekezdése szerint a Szabs. tv. 1. § (1) bekezdésétől eltérően szabálysértést követ el, aki az e rendeletben meghatározott korlátozó intézkedést megszegi. Az új szabálysértés tipikusan „vészhelyzeti szabálysértési tényállás”. Nem a Szabs. tv.-ben foglalt helyet, nincs konkrét megnevezése, csak a rendőrségi terminológia azonosítja „a kijárási korlátozással kapcsolatos magatartási szabályok megszegése” elnevezéssel, időbeli hatálya (elsődlegesen) 2020. március 28-tól

⁶ 71/2020. (III. 27.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés.

2020. április 11-ig tart, tehát meglehetősen rövid időtartamú, és a pénzbírság összegének megállapításában is eltér a Szabs. tv. rendelkezéseitől, amikor a pénzbírság legmagasabb összegét 500 ezer forintra teszi.

Érdekesen alakul a halmazati pénzbírság összege, amely a nem elzárással sújtható, változó bírságos szabálysértéseknél alapesetben maximálisan 225 ezer forint lehet. Ha az eljárás alá vont lemege beszélgetni, sörözni a barátokkal a sétálóutcába, akkor alapos indok nélkül sérti meg a kijárási korlátozást, és mellette egy „közterszesz”⁷ szabálysértést is elkövet. A kiszabható halmazati pénzbírság maximuma 750 ezer forint lesz.⁸

81/2020. (IV. 1.) Korm. rendelet – a külföldiek beutazásával kapcsolatos szabálysértés

A 81/2020. Korm. rendelet tartalmát a 181/2020. (IV. 1.) Korm. rendelet a kihirdetését követő harmadik napon több helyütt módosította. A 81/2020. Korm. rendelet eredeti (közlönyállapot) tartalma szerint külföldi nem léphet Magyarország területére, kivéve a rendészeti országos rendőrfőkapitány-helyettes különös méltánylást érdemlő esetben – egyedi magatartási szabály megállapítása mellett – adott felmentését, bizonyos feltételek esetén a katonai konvojok áthaladását, illetve az országos rendőrfőkapitány által meghatározottak szerint a szomszédos országok állampolgárait és a humanitárius célzatú tranzitáthaladás esetét kivéve. A kivételek köre később bővült bizonyos országok állampolgárai esetében az üzleti célú, illetve az agrárium munkaerőigényének biztosítása érdekében engedélyezett beutazások tekintetében. A fenti kivételekre vonatkozó szabályokat másik tanulmányomban⁹ ismertettem, itt a szabálysértési felelősség kérdését feszegetném.

Mind az országos rendőrfőkapitány a hivatalos értesítőben közzétett határozataiban, mind pedig a rendészeti országos rendőrfőkapitány-helyettes méltányossági alapon belépést engedélyező határozataiban a határátlépésre, a Magyarország területén tartózkodásra, az áthaladásra, az útvonalra, a megállási lehetőségekre, a humanitárius tranzitforgalomra vonatkozó különös közlekedésre vonatkozó szabályokat, valamint az agrár-munkavállalók esetében a munkahelyi karanténra vonatkozó szabályokat állapíthatott meg. Ezek a szabályok töltik ki konkrét tartalommal a 81/2020. Korm. rendelet 5. § (5) bekezdését, amely szerint: a Szabs. tv. 1. § (1) bekezdésétől eltérően szabálysértést követ el, aki a rendészeti országos rendőrfőkapitány-helyettes által meghatározott egyedi magatartási szabályt vagy az országos

⁷ Szabs. tv. 200. § Szesziesital-árusítás, -kiszolgálás és -fogyasztás tilalmának megszegése szabálysértés elnevezése a rendőrségi szakzsargon szerint.

⁸ Szabs tv.: 22. § (2) bekezdés: „Ha az eljárás alá vont személyt ugyanabban az eljárásban több, szabálysértési elzárással nem büntethető szabálysértés miatt vonják felelősségre, a pénzbírság felső határa a kiszabható legmagasabb pénzbírság felével emelkedik.”

⁹ Skorka Tamás: Rendőrség a koronavírus ellen. *Magyar Rendészet*, 20. (2020), 4. (megjelenés alatt).

rendőrfőkapitány által kiadott határozatba foglalt határátlépési, tartózkodási, közlekedési, egészségvédelmi, valamint útvonalra és megállási lehetőségekre vonatkozó szabályt megszegi. A jogalkalmazó szervek „veszélyhelyzettel kapcsolatos rendkívüli intézkedések megszegése” néven azonosították az elkövetési magatartásokat.

Egy ukrán állampolgár Hegyeshalomnál belépve Magyarország területére M1–M0–M3 autópályákon végighaladva például Bábólnán, Tatán, Zsámbékon, Tárnokon, és még további öt helyen állhat meg pihenni, tankolni, de az autópályáról nem térhet le, és csak a kijelölt kutakon állhat meg, de folyamatosan kell haladnia, hogy a meghatározott időintervallumon belül el tudja hagyni az ország területét. Az autópályáról letéréssel, a nem megengedett pihenők használatával vagy a tranzit matrica kiragasztásának elmulasztásával szabálysértést valósít meg. A Magyarországra érkező légi járművek személyzete számára a Vecsés Airport Hotel jelölték ki tartózkodási helyként az érkezés és a visszautazás közötti időtartamra, a hotel elhagyásával szabálysértést valósítanak meg. A rendészeti országos rendőrfőkapitány-helyettes által meghatározott egyedi magatartási szabályok megszegése, vagy az agrár-munkavállaló számára kijelölt munkavégzési, illetve szálláshely elhagyása is szabálysértési eljárást vonhat maga után.

A jelenleg hatályos szabálysértési törvény nem teszi lehetővé a külföldiek kiutasítását. A 81/2020. Korm. rendelet lehetőséget biztosít az eljáró hatóságoknak a fenti szabályokat megsértő nem magyar állampolgár Magyarország területéről történő *kiutasítására*, kitoloncolására. A szankcionálással kapcsolatban eltérés van a pénzbírság tekintetében is a Szabs. tv. általános rendelkezéseitől, a bírság maximuma 500 ezer forint. A helyszíni bírság maximális összege duplájára emelkedett, és ismételt elkövetés esetén 150 ezer forintig terjedhet. Az elkövetett szabálysértés tárgyi súlyát jelzi, hogy az elkövetés miatt az intézkedő rendőr – a Szabs. tv. 100/A. §-ától eltérően – szóbeli figyelmeztetést nem alkalmazhat.¹⁰

2012. évi II. törvény 239. § – fertőző betegség elleni védekezés elmulasztása

A Szabs. tv.-ben hatálybalépése óta megtalálható a „Fertőző betegség elleni védekezés elmulasztása” szabálysértési tényállás. Nem tartozik a leggyakrabban elkövetett szabálysértések közé, tekintve, hogy 2015 óta összesen 152 alkalommal követték el, átlagosan évente 30 alkalommal.¹¹ 2020. év I–VI. hónapjaiban azonban kicsit „megugrottak” a számok, 5373 megindított szabálysértési eljárással. A szabálysértési tényállás azon kevés tényállások egyike, amely nem tartozik az általános szabálysértési hatósággá előléptett rendőrség hatáskörébe, természetesen ettől függetlenül

¹⁰ Szabs tv. 100/A. § Helyszíni intézkedés során a helyszíni bírság kiszabására jogosult szerv vagy személy a szabálysértés elkövetését elismerő személlyel szemben szóbeli figyelmeztetést alkalmazhat, ha az elkövetett cselekmény oly csekély mértékben veszélyes a társadalomra, hogy még a helyszíni bírság kiszabása is szükségtelen.

¹¹ <https://bsr-sp.bm.hu>

a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli, és helyszíni bírságot is alkalmazhat az elkövetővel szemben. A fővárosi és megyei kormányhivatalok működésének egyszerűsítése érdekében egyes törvények módosításáról szóló 2019. évi CX. törvény 80. § (4) bekezdése a szabálysértés miatt az eljárást az *egészségügyi államigazgatási szerv* hatáskörébe utalta.

A veszélyhelyzet azonban gyorsan felülírta a kialakult helyzetet, és a 81/2020. Korm. rendelet 5. § (3) bekezdése rögzítette, hogy a fenti szabálysértés esetén a Szabs. tv. 239. § (2) bekezdésétől eltérően a rendőrség is jogosult az eljárás lefolytatására és a határozat meghozatalára, ha a szabálysértés elkövetését a rendőrség észlelte. A feljelentések megküldésére, áttételére a továbbiakban tehát nem volt lehetőség. Megjegyzem ilyen mennyiségű szabálysértési eljárás lefolytatására – véleményem szerint – jelen pillanatban, hazánkban csak a rendőrség igazgatásrendészeti szolgálati ága képes.

Szabs tv.: „239. § (1) Aki

- a) a védőoltásra, a fertőző betegségekre, a fertőző betegekre vagy a fertőzésre gyanús személyekre – ideértve a gümőkóros, a nemibeteg, a trachomás vagy erregyanús személyeket is –, továbbá a járványügyi megfigyelésre vagy ellenőrzésre és a fertőtlenítésre vonatkozó egészségügyi jogszabályt, vagy az ilyen jogszabály alapján kiadott egészségügyi rendelkezést, továbbá
- b) a rágcsáló és rovarirtásra vonatkozó egészségügyi jogszabályt, vagy az ilyen jogszabály alapján kiadott egészségügyi rendelkezést megszegi, szabálysértést követ el.”

A fenti szabálysértési tényállás mellett indokolt megtekinteni a témához kapcsolódó büntetőjogi szabályozást is. A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (Btk.) 361. § „Járványügyi szabályszegés” elnevezésű tényállása alapján:

„Aki

- a) a zárlati kötelezettség alá tartozó fertőző betegség behurcolásának vagy terjedésének megakadályozása végett elrendelt járványügyi elkülönítés, megfigyelés, zárlat vagy ellenőrzés szabályait megszegi,
- b) járvány idején az elrendelt járványügyi elkülönítés, megfigyelés, zárlat vagy ellenőrzés szabályait megszegi,
- c) a fertőző állatbetegségek vagy növényi zárlati károsítók be- és kihurcolásának, valamint terjedésének megakadályozása vagy előfordulásának felszámolása végett elrendelt növény-egészségügyi vagy állatjárványügyi intézkedés szabályait megszegi, vétség miatt elzárással büntetendő.”

Mindkét tényállás esetében megállapítható, hogy *keretdiszpozíció* és konkrét tartalommal az 1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről (Eütv.) és végrehajtási rendeletei töltik ki. A Btk. 361. § b) pontjában írt bűncselekményi alakzat azonban csak kizárólag járvány idején – tehát Magyarországon a pandémia miatt kihirdetett veszélyhelyzet időtartama alatt – követhető el. Ebből következően a Szabs. tv. 239. § (1) bekezdés

a) pontjában foglalt fertőző betegség elleni védekezés elmulasztása szabálysértést nem állapíthatják meg.¹²

A fenti álláspont azonban meghaladottá vált, amikor a 181/2020. Korm. rendelet 7. §-a módosította a 81/2020. Korm. rendelet 5. §-át: „Nem bűncselekmény, hanem szabálysértés valósul meg, ha a Btk. 361. §-ában meghatározott bűncselekményt a Covid-19 fertőzöttség vagy annak gyanúja miatt elrendelt járványügyi elkülönítés, megfigyelés, zárlat vagy ellenőrzés szabályainak megszegésével követik el.”

A szabálysértés akár tevésével, a karanténba helyezett személy elhagyja a kijelölt helyszínt, akár mulasztással, nem helyezi ki a figyelmeztető feliratokat a lakása ajtaján elkövethető. Az elkövető pedig nemcsak a karanténba helyezett személy, hanem az is lehet, aki a figyelmeztető feliratok ellenére személyes kontaktusba lép a karanténba helyezettrel.

A 81/2020. Korm. rendelet 3. § (2a) bekezdése szerint hatósági házi karanténnak minősül az is, ha járványügyi hatóság Covid-19-fertőzés vagy annak gyanúja miatt előírja, hogy a járványügyi intézkedés alá vont személy a számára meghatározott lakást, ahhoz tartozó bekerített helyet vagy egyéb, egészségügyi intézménynek nem minősülő helyet ne hagyja el. Ezen rendelkezés értelmében 2020. május 7-től a kijelölt és hatósági házi karanténra vonatkozó szabályokat megszegő személyek már nem a Szabs. tv. 239. § (1) bekezdés a) pontja szerinti szabálysértést, hanem a 81/2020. Korm. rendelet 5. § (2) bekezdése szerinti szabálysértést valósítják meg.

A 81/2020. Korm. rendeletben meghatározott bírságoktól eltérően alakul a hatósági házi karantén elektronikus ellenőrzésére szolgáló szoftver telepítésével vagy használatával kapcsolatos kötelezettségek megszegőivel szembeni bírságok összege. A pénzbírság legalacsonyabb összege 3000 forint, legmagasabb összege 300 ezer forint, és ezen szabályszegések miatt szóbeli figyelmeztetésre is van lehetőség – helyszíni intézkedés hiányában – írásban és rövid úton (telefonon) keresztül is.

85/2020. (IV. 5.) Korm. rendelet – veszélyhelyzettel kapcsolatos hamis adatszolgáltatás

A veszélyhelyzet során alkalmazandó egyes belügyi és közigazgatási tárgyú szabályokról szóló 85/2020. (IV. 5.) Korm. rendelet (85/2020. Korm. rendelet) 10. §-a új szabálysértési tényállást alkotott, amelyet a jogalkalmazók „veszélyhelyzettel kapcsolatos hamis adatszolgáltatás” névvel illettek.

A szabálysértést az követi el, „aki veszélyhelyzetben az intézkedésre jogosult szerv vagy személy veszélyhelyzettel kapcsolatos megkeresésére lényeges adat tekintetében a valóságnak meg nem felelő statisztikai adatot szolgáltat, vagy az adatszolgáltatással kapcsolatban a valóságnak meg nem felelő felvilágosítást ad”.¹³

¹² Ambrus István: A koronavírus-járvány és a büntetőjog. *MTA Law Working Papers*, (2020), 5. 5.

¹³ 85/2020. Korm. rendelet 10. §.

168/2020. (IV. 30.) Korm. rendelet – a védelmi intézkedésre és a védőtávolság megtartásához szükséges feltételek biztosítására előírt magatartási szabályok megszegése

A védelmi intézkedésekről szóló 168/2020. (IV. 30.) Korm. rendelet (168/2020. Korm. rendelet) a korábbi gyakorlatnak megfelelően ismételen nem nevezte meg az új szabálysértési tényállást, amelyet a jogalkalmazó szervek „a védelmi intézkedésre és a védőtávolság megtartásához szükséges feltételek biztosítására előírt magatartási szabályok megszegése” szabálysértésnek neveztek munkájuk során.

A kormányrendelet legfontosabb rendelkezése, hogy Budapest főváros és Pest megye kivételével – Magyarország területén megszünteti a kijárási korlátozást. A fertőzöttek és vírusfertőzés következtében elhalálozottak számadatai Budapesten és Pest megyében mutatják a legmagasabb értéket. Az Operatív Törzs 2020. április 30-án tartott tájékoztatóján Kiss Róbert rendőr alezredes elmondta, hogy az igazolt koronavírus-fertőzöttek 43%-a a fővárosban van, tehát Budapesten a legnagyobb a kockázata a járvány berobbanásának.¹⁴ A veszélyhelyzeti szabálysértési tényállások sajátosságai tehát tovább növekedtek. Míg a Szabs. tv. hatálya az ország egész területére kiterjed, addig a 71/2020. Korm. rendeletben meghatározott kijárási korlátozást a 169/2020. (IV. 30.) Korm. rendelet Budapest fővárosban és Pest megye területén továbbra is fenntartotta. Ez az úgynevezett *partikuláris* hatály a szabálysértési jogból az önkormányzati rendelettel alkotott szabálysértési tényállások megszüntével került ki. Kétségtelen azonban, hogy a Covid-19-fertőzöttségi adatok indokoltá tették ezt a megoldást.

A BRFK és a PMRFK szabálysértési hatóságai kivételével az illetékes szabálysértési hatóságoknál a jogszabályváltozás azt eredményezte, hogy azokat a szabálysértési eljárásokat, amelyekben az eljárás alá vont személy a lakóhelyét, a tartózkodási helyét, illetve a magánlakást alapos indok nélkül hagyta el, és még nem született ügydöntő határozat, a Szabs. tv. 83. § (1) bekezdése alapján: „A szabálysértési eljárást határozattal meg kell szüntetni, ha a) a cselekmény nem szabálysértés [...]”, hivatkozva a Szabs. tv. 4. §-ában foglaltakra, amely szerint: „A szabálysértést az elkövetése idején hatályban lévő jogszabályok alapján kell elbírálni. Ha a szabálysértés elbírálásakor hatályban lévő új jogszabály szerint a cselekmény már nem minősül szabálysértésnek [...], akkor az új jogszabályt kell alkalmazni.” Azokban az esetekben, amikor a határozatot az érintettek átvették, és meghallgatási kérelmet nyújtottak be, illetve amikor az eljárásokat három hónapra felfüggesztették szintén lehetőség volt a megszüntető határozat meghozatalára. A megszüntetés azonban nem érintette azt a szabálysértést, amely halmazatban állt a hatályát veszített veszélyhelyzeti tényállással.

A 46/2020. Korm. rendeletet a 168/2020. Korm. rendeletben meghatározott eltérésekkel kellett alkalmazni Budapest és Pest megye kivételével az ország egész te-

¹⁴ Sokan megszegik a kijárási korlátozást Budapesten, ezzel a járvány berobbanását kockáztatják. *Koronavirus.gov.hu*, 2020.

rületén. Megmaradt a szociális érintkezést korlátozó rendelkezés, a másfél méteres védőtávolság, de speciális szabály vonatkozott a vendéglátóhelyekre, ott ezt asztaltársaságonként kellett érteni, illetve a házasságkötés esetén a házasulók felmentést kaptak a kötelezettség alól. Kötelező lett az üzletben történő vásárlás és tömegközlekedési eszközökön való tartózkodás során a száját és az orrot eltakaró eszköz (például orvosi maszk, sál, kendő) viselése.

Idős honfitársaink védelme érdekében a 65. életévét betöltött személy az élelmi-szerüzletet, drogériát, gyógyszertárat, gyógyszert, gyógyászati segédeszközt forgalmazó üzletet 9:00 óra és 12:00 óra közötti időben látogathatta, és ezen időtartamon belül csak az ott foglalkoztatottak tartózkodhattak rajtuk kívül az üzletben. A piacokra is érvényesült a szabály, de az időszávot ebben az esetben a települési önkormányzat e rendelete határozta meg.¹⁵

A vendéglátó üzletek tekintetében is enyhült a szabályozás. Az üzletben csak az ott foglalkoztatottak tartózkodhattak, de a kerthelyiségben, a teraszon megengedetté vált a tartózkodás, az étel- és italfogyasztás. Az illemhely használata természetesen nem, de a védőtávolság megtartásához szükséges feltételek megteremtésének elmulasztása szabálysértési felelősségre vonást eredményezett. Nyitás történt a strandok, a szabadterei fürdők és múzeumok, az állatkertek, valamint a szolgáltatást végző üzletek tekintetében is.

A felsőoktatási intézmények – rektori döntés függvényében – látogathatóvá váltak a hallgatók által, de a kollégiumok továbbra is zárva maradtak. A védőtávolság megtartásához szükséges feltételek biztosításáról a rektorok gondoskodtak.

A szabálysértést a védelmi intézkedést megszegő követi el, de például bűnsegéd lehet egy üzlet tulajdonosa vagy foglalkoztatottja, aki a tiltott területen vagy időszakban megengedi a bent tartózkodást.

A szankciók tekintetében is van változás. A pénzbírság felső határa továbbra is eltér a Szabs. tv. 11. § (1) bekezdésében foglaltaktól, a maximum 500 ezer forint, de változás van a helyszíni bírság összegében is. A Szabs. tv. 99. § (2) bekezdésében meghatározottól eltérően 5000 forinttól 100 ezer forintig, a szabálysértés ismételt elkövetése esetén 150 ezer forintig terjed a bírság összege. A rendőri intézkedések differenciáltságát jól mutatják az Operatív Törzs által közzétett adatok: 2020. április 30-án „4292 rendőri intézkedés történt, amelyből 3102 figyelmeztetés, 532 helyszíni bírság, valamint 648 szabálysértési feljelentés volt”.¹⁶

Szabs tv. 239/A. § – Védelmi intézkedés megszegése

A veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készülségről szóló 2020. évi LVIII. törvény a 193/A. alcímmel egészítette ki a Szabs.

¹⁵ 168/2020. Korm. rendelet 3. §.

¹⁶ Koronavírus.gov.hu (2020) i. m.

tv. XXX., „A járványügyi, erdővédelmi, mező-, és vízgazdálkodási szabálysértések” című fejezetét.

A veszélyhelyzet megszüntetése esetén Magyarország Alaptörvénye (Alaptörvény) 53. cikk (4) bekezdése szerint a Kormánynak az Alaptörvény 53. cikk (2) bekezdése szerinti rendelete a veszélyhelyzet megszűnésével hatályát veszti. A jogbiztonság követelménye megkívánja, hogy a veszélyhelyzet megszűnése és a veszélyhelyzeti kormányrendeletek hatályvesztése ne történjen meg annak hiányában, hogy megfelelő átmeneti rendelkezéseket megalkotnának.¹⁷

Szabs. tv. 193/A. Védelmi intézkedés megszegése:

„239/A. § (1) Aki az egészségügyi válsághelyzet során

- a) kormányrendeletben meghatározott védelmi intézkedést,
- b) a települési önkormányzat területén működő piac, vásár, illetve a piac, vásár területén működő üzletek nyitva tartásának önkormányzati rendeletben meghatározott szabályait megszegi, szabálysértést követ el.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott védelmi intézkedés megszüntetését követően a 4. §-tól eltérően a folyamatban lévő szabálysértési eljárást az elkövetés idején hatályban lévő szabályok szerint kell elbírálni.”

A szabálysértési tényállások esetében nagyon gyakori a *kerettényállás*, keretdiszpozíció. Az új tényállás esetében is ezt alkalmazták. Az egészségügyi válsághelyzet során kiadott rendeletekben foglalt védelmi intézkedések töltik ki konkrét tartalommal. Lényeges újonsága a tényállásnak, hogy az önkormányzati rendeletek által meghatározott magatartási szabályok megsértőit is szankcionálja. Mondhatnánk, hogy ez egyfajta visszalépés az időben az önkormányzati rendelettel megállapított szabálysértési tényállások korszakába, de a 40/2020. Korm. rendelet által kihirdetett veszélyhelyzet időszakában is esetenként indokolt volt helyi hatáskörbe adni az önkormányzat által közvetlenül igazgatott területen a 71/2020. Korm. rendeletben foglaltaktól szigorúbb szabályok megállapításának jogát.¹⁸ Másrésztől találkozunk olyan maszkviselésre felhívó önkormányzati rendelettel, amely saját maga mondja ki, hogy „rendeletben foglaltak megsértőivel szemben – a jogkövető magatartás tanúsítására való felhíváson túl – hátrányos jogkövetkezmény nem alkalmazható”.¹⁹

Egyedi a tényállás az elbírálás tekintetében is. A Szabs. tv. főszabályként kimondja, hogy „[a] szabálysértést az elkövetése idején hatályban lévő jogszabályok alapján kell elbírálni”. Ha azonban az elbíráláskori szabályozás kedvezőbb az eljárás alá vont személyre nézve, tehát már nem szabálysértés a magatartás, vagy enyhébben bírálendő el, akkor az új szabályt kell alkalmazni.²⁰ Ezzel a mondhatni évezredes elvvel megy

¹⁷ Végső előterjesztői indoklás a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készenlétéről szóló 2020. évi LVIII. törvényhez. *Indokolások Tára*, (2020), 75.

¹⁸ 118/2020. (IV. 16.) Korm. rendelet a hétvégére vonatkozó kijárási korlátozással összefüggésben meghozható önkormányzati intézkedésekről.

¹⁹ Budapest Főváros Önkormányzata Közgyűlésének 21/2020. (IV. 23.) önkormányzati rendelete az új típusú koronavírus terjedése elleni védekezéshez szükséges egyes intézkedésekről 2. § (2) bekezdés.

²⁰ Szabs. tv. 4. §.

szembe az új tényállás, amikor a folyamatban lévő eljárásban – függetlenül a jogszabályváltozástól – *az elkövetés idején hatályos törvényt rendeli alkalmazni*.

A veszélyhelyzeti intézkedések változásának gyorsaságát a mindenkori veszélyhelyzet alakulására való azonnali és hatékony reagálás indokolja. Egyes intézkedéseket megszüntethetnek, de a vírus tovaterjedésének megfékezése érdekében ismét szükségessé válhat bevezetésük. De ez nem jelenti azt, hogy kevésbé kell komolyan venni azok betartását. Másrészről ez a megoldás kiküszöböl egy olyan méltánytalan és igazságtalan helyzetet is, amelyet a Szabs. tv. 4. § rendelkezései eredményeztek a közelmúltban. A kijárási korlátozást megsértő egyik polgár által elkövetett szabálysértése miatt pénzbírságot kapott, míg a pár nappal később elkövetett jogsértés miatt tett feljelentést a szabálysértési hatóság már elutasította, vagy a kiszabott bírság ellen benyújtott jogorvoslati kérelem kapcsán – az időközben bekövetkezett jogszabályváltozásra tekintettel – szabálysértés hiányában megszüntette az eljárást.

A 2020. június 18-án hatályba lépő 2020. évi LVIII. törvény „Egyes szabálysértésekkel összefüggő átmeneti szabályok” címszó alatt, a 185. § (1) bekezdés *b*) pontjában a cselekmény elkövetésekor hatályos jogszabályok alapján történő elbírálásának kötelezettségét – a Szabs. tv. 4. §-ának kizárásával – a vészhelyzeti szabálysértési tényállások körére is kiterjesztette.

Szabálysértési eljárás sajátosságai a veszélyhelyzet időtartama alatt

A szabálysértési eljárásban is – ugyanúgy, mint minden hatósági eljárásban – fokozatosan előtérbe kerül az *e-ügyintézés* (elektronikus ügyintézés). A koronavírus terjedése pedig még inkább növelte ennek jelentőségét, gyorsította az alkalmazásának egyre szélesebb körűvé válását. Az egyes törvényeknek a polgárok biztonságát erősítő módosításáról szóló 2020. évi XXXI. törvény szabálysértési tárgyú rendelkezései között is találunk e-ügyintézés elősegítőit.

A bíróság vagy a szabálysértési hatóság korábban is engedélyezhette, hogy a tanú a szóbeli meghallgatását követően vagy helyette írásban tegyen vallomást. Ez a vallomás saját kezűleg írt, illetve aláírt volt. Az e-mailben beküldött vallomások csak ennek szkennelt változatai lehettek. A Szabs. tv. módosított 62/A. § (2) bekezdése alapján a saját kezűleg leírt és aláírt tanúvallomáson túl elfogadott a minősített vagy minősített tanúsítványon alapuló fokozott biztonságú elektronikus aláírással ellátott, az elektronikus kapcsolattartás útján beküldött vagy a bíróval, közjegyzővel hitelesített vallomást is, ha kitűnik belőle, hogy a jogokról, kötelezettségekről szóló tájékoztatás megtörtént. Az írásbeli tanúvallomás mellett a meghallgatás iránti kérelmekre is kiterjesztették az „írásbeliséget”. Egyszerű megítélésű ügyekben, ha a tényállás tisztázott – nincs szükség bizonyítási eljárás lefolytatására –, a szabálysértési hatóság 15 napon belül ügydöntő határozatot hoz, az ez ellen benyújtott jogorvoslat a meghallgatás iránti kérelem, amelynek beérkezését követően a hatóság öt

napon belül idézést bocsát ki. A személyes kontaktusok számának csökkentése érdekében az idézés helyett – a szükséges figyelmeztetések, tájékoztatások megadása mellett – írásbeli vallomástétel lehetőségéről tájékoztatták az eljárás alá vont személyt.

A 85/2020. Korm. rendelet tovább igyekszik csökkenteni a személyes jelenléttel járó eljárási cselekmények számát. „A bíróság, a szabálysértési hatóság és az előkészítő eljárást lefolytató szerv személyes jelenléttel járó eljárási cselekményt kizárólag telekommunikációs eszköz útján végezhet, ha annak technikai és műszaki feltételei adottak, továbbá a tanú meghallgatásának szükségessége vagy az eljárás alá vont személy meghallgatás vagy tárgyalás tartása iránti kérelme esetén a Szabs. tv. 62/A. §-ának előírásainak figyelembevételével írásbeli vallomástételt engedélyezhet.”²¹ Tehát a hatóság tagja és a szabálysértési eljárás egyéb résztvevője közötti személyes kontaktust a rendelet – a veszélyhelyzet időtartama alatt – telekommunikációs eszköz útján vagy írásbeli tanúvallomás engedélyezésével kívánja minimálisra csökkenteni. A telekommunikációs eszközöket eddig a szabálysértési eljárásokban nagyon szűk körben alkalmazták, főként az elzárással sújtható szabálysértéseknél (gyorsított bírósági eljárás), ahol az eljárási cselekményen jelenlétre kötelezett vagy jogosult személy által előterjesztett indítványra vagy hivatalból rendelte el azt a bíróság. Az összeköttetés közvetlenségét és kölcsönösségét kép- és hangfelvétel továbbítása biztosította a bírósági tárgyaló és a rendőrségi elkülönített helyszín között. A 85/2020. Korm. rendelet azonban jelentős mértékben szélesíti az alkalmazás lehetőségét, amikor a bíróságon túl a szabálysértési hatóságot és az előkészítő eljárást lefolytató szervet is feljogosítja az alkalmazásra, és az összeköttetés biztosításához a hangfelvételt is elegendőnek tartja.

A személyes kontaktusok számának csökkentésére egyébként bizonyos esetekben a hatályos Szabs. tv. rendelkezései alapján is van lehetőség. Például az elzárással sújtható szabálysértés elkövetésén tetten ért elkövető őrizetbe vétele nem kötelező a rendőrség számára, a törvény szóhasználatával a rendőrség „őrizetbe veheti” az előállított személyt.²² Azokban az esetekben tehát, ahol arra lehetőség van, indokolt a helyszíni bírság alkalmazása mint a legkevesebb személyes kontaktussal járó szabálysértési szankció.

Ha az eljárási cselekményhez a személyes jelenlét szükséges (szembesítés, felismerésre bemutatás, szabálysértési tárgyalás tartása), de az technikai feltételek hiányában nem megoldható, vagy ha az írásbeli tanúvallomást a hatóság engedélyezte, de az érintett annak nem tett eleget, vagy nem megfelelő módon, akkor az eljárás három hónapra felfüggeszhető. A felfüggesztést – ha annak feltételei továbbra is fennállnak – a hatóság háromhavonta meghosszabbíthatja. Az új intézkedés az előkészítő eljárás során ismeretlen helyen tartózkodó eljárás alá vont személy meghallgatásának szükségessége miatt elrendelt felfüggesztéssel mutat rokon vonásokat, azonban ebben az esetben nincs szükség a körözés elrendelésére, mert a meghallgatni

²¹ 85/2020. Korm. rendelet 12. § (1) bekezdés.

²² Szabs. tv. 73. § (1) A rendőrség szabálysértési elzárással is büntethető szabálysértés esetén a tetten ért eljárás alá vont személyt gyorsított bírósági eljárás lefolytatása céljából őrizetbe veheti.

kívánt személy tartózkodási helye ismert, csak a fertőzésveszély miatt javasolt a meghallgatás elhalasztása.

A személyes kontaktusok számának csökkentését és ezáltal a vírus terjedésének lassítását eredményezik azon „ügyféli” jogok gyakorlását módosító rendelkezések, amelyek az iratbetekintéshez, az ügy megismeréséhez, a tájékoztatáshoz fűződnek. A korábbiakkal ellentétben – amikor telefonon nem adott a hatóság tájékoztatást – most a személyes jelenléte nem igénylő módon biztosított tájékoztatás élvez elsőbbséget.

A járványügyi szabályozáshoz kapcsolódnak a tárgyalások nyilvánosságának korlátozására, az elektronikus aláírásra és a magánindítvány határidejének veszélyhelyzet időtartamával történő megnövelésére vonatkozó szabályok is.

A veszélyhelyzet kihirdetésével összefüggésben egyes büntetés-végrehajtási szabályok módosításáról szóló 90/2020. (IV. 5.) Korm. rendelet is tartalmazott szabálysértési vonatkozású rendelkezéseket, a szabálysértési elzárás végrehajtására például a szabadságvesztés végrehajtására vonatkozó különös szabályokat rendelte alkalmazni. A szabálysértési elzárás vagy a meg nem fizetett pénzbírság helyébe lépő elzárást főszabályként büntetés-végrehajtási intézetben kell foganatosítani. A büntetés-végrehajtási intézetben az elzárás letöltésére jelentkező, vagy oda elővezetett személyt 14 napig az intézet befogadó részlegén különítették el. Ha a szabálysértés elkövetője olyan egészségi állapotban jelent meg, amely alapján járványügyi elkülönítése vált szükségessé, a BV intézet a befogadást megtagadta, igazolást adott a megjelenés tényéről és intézkedett a legközelebbi járványügyi megfigyelést végző egészségügyi intézménybe szállításról.

Záró gondolatok

A rendőrségen belül az igazgatásrendészeti szolgálati ág, azon belül is kiemelten a szabálysértési szakterületre háruló feladatokat igyekeztem feldolgozni a jelen tanulmányban. A rendőrség 2020. március 1-jétől általános hatáskörű szabálysértési hatóság lett, így a szabálysértési szakterületen dolgozó állományt a korábban általános szabálysértési hatósági jogkört gyakorló kormányhivatal hatáskörébe tartozó szabálysértési tényállások tekintetében is eljárási kötelezettség terheli. Ez nem annyira az újszám, mindinkább az „ismeretlen” szabálysértési tényállások miatt jelentett megterhelést. Ebben az állapotában érte a szabálysértési hatóságokat a pandémia és a miatta bevezetett védelmi intézkedésekből adódó új szabálysértési tényállások miatt megnövekedett ügyteher.²³ Az új szabálysértési tényállások sok tekintetben eltértek a hagyományos szabálysértési törvényben található tényállásoktól és az eljárások is sok kényszer szülte megoldást tartalmaztak. A veszélyhelyzet miatt azonban

²³ 23 778 szabálysértési eljárás indult a veszélyhelyzetre figyelemmel a kormány által alkotott rendkívüli intézkedések, rendeletek elleni szabálysértések, letöltés: 2020. 07. 14. Lásd: <https://bsr-sp.bm.hu>

olyan módosításokat is bevezettek, amelyeket az e-ügyintézés terjedése mindenképp megkövetelt volna. A rendeleti szabályozás szinte napról napra történő változását az állampolgárok gyakran nem tudták követni, de a szabálysértési előadók részéről is komoly odafigyelést igényelt a változások nyomon követése, az új megoldások alkalmazása.

Magyarország, úgy gondolom, eredményesen védekezett a koronavírus ellen, és ebből a védekezésből a rendőrség és azon belül az igazgatásrendészeti szolgálati ág is kivette a részét, tisztességgel ellátta a rá háruló – sokszor nem egyszerű – feladatokat.

FELHASZNÁLT IRODALOM

Ambrus István: A koronavírus-járvány és a büntetőjog. *MTA Law Working Papers*, (2020), 5. 1–22.
Skorka Tamás: Rendőrség a koronavírus ellen. *Magyar Rendészet*, 20. (2020), 4. Online: <https://doi.org/10.32577/mr.2020.4.11>

Jogforrások

- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)
1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről
2005. évi CLXIV. törvény a kereskedelemről
2012. évi II. törvény a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről
2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről
2020. évi LVII. törvény a veszélyhelyzet megszüntetéséről
2020. évi LVIII. törvény a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készületségről
218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet az egyes szabálysértésekről
23/2011. (III. 8.) Korm. rendelet a zenés, táncos rendezvények működésének biztonságosabbá tételéről
46/2020. (III. 16.) Korm. rendelet az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány megelőzése, illetve következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében elrendelt veszélyhelyzet során teendő intézkedésekről
71/2020. (III. 27.) Korm. rendelet a kijárási korlátozásról
81/2020. (IV. 1.) Korm. rendelet az egészség és élet megóvása, valamint a nemzetgazdaság helyreállítása érdekében elrendelt veszélyhelyzettel kapcsolatos rendkívüli intézkedésekről
85/2020. (IV. 5.) Korm. rendelet a veszélyhelyzet során alkalmazandó egyes belügyi és közigazgatási tárgyú szabályokról
90/2020. (IV. 5.) Korm. rendelet a veszélyhelyzet kihirdetésével összefüggésben egyes büntetés-végrehajtási szabályok módosításáról
118/2020. (IV. 16.) Korm. rendelet a hétvégére vonatkozó kijárási korlátozással összefüggésben meghozható önkormányzati intézkedésekről
168/2020. (IV. 30.) Korm. rendelet a védelmi intézkedésekről

181/2020. (V. 4.) Korm. rendelet az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány vonatkozásában elrendelt hatósági házi karantén elektronikus ellenőrzéséről

Végső előterjesztői indokolás a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készületségről szóló 2020. évi LVIII. törvényhez. *Indokolások Tára*, (2020), 75. T/10747. számú törvényjavaslat indokolással a közraktározásról szóló 1996. évi XLVIII. törvény módosításáról

Budapest Főváros Önkormányzata Közgyűlésének 21/2020. (IV. 23.) önkormányzati rendelete az új típusú koronavírus terjedése elleni védekezéshez szükséges egyes intézkedésekről

ABSTRACT

Coronavirus from the Point of View of the Infringement

Tamás SKORKA

The Coronavirus has affected all walks of life, thus changes have also reached the area of infringement laws. The new situation required new solutions as soon as possible, and as a result, the rules set up to contain the virus became public in a series of government decrees. Compliance with the rules was ensured by the system of sanctions of Misdemeanour Law.

Keywords: *emergency situation, the new state of affairs concerning misdemeanours, curfew, protection measures, safety distance*